

सर्गः १७

दुगाणि दुर्ग्रहाण्यासंस्तस्य रोद्धुरपि द्विषां ।
 न हि सिंहे गजास्कन्दी भयाद्गिरिगुहाशयः ॥५५॥
 कामं प्रकृतिवैराग्यं सद्यः शमयितुं क्षमः । यस्य
 कार्यः प्रतीकारः स तं नैवोपपादयेत् ॥५६॥

दुर्गाणीति । द्विषां शत्रूणां रोद्धुरोधकस्यापि तस्य राज्ञः
 दुर्गाणि महीदुर्गादीनि आसन् स्थितानि किं दुः दुर्ग्रहाणि
 दुरतिक्रमणीयानि परैरिति शेषः । दुर्गकरणेन तस्य सभ
 यत्वं निरस्यन्नर्थान्तरमुपन्यस्यति नहीति हि यतः गजानास्क
 न्दितुं हिंसितुं शीलमस्य असौ सिंहे भयात् गिरिगुहायां
 शेत इति तादृशो न अपितु स्वभावतएव ॥५५॥ काममिति ।
 प्रकृतिवैराग्यं प्रकृतीनां वैराग्यं विरक्तिं कथञ्चिज्जातमिति
 शेषः सद्यस्तत्क्षणादेव कामं यथेच्छं शमयितुं नाशयितुं
 क्षमः शक्तः स राजा यस्य प्रकृतिवैराग्यस्य प्रतीकारः कार्यः
 कर्त्तव्यः तत् प्रकृतिवैराग्यं नैवोपपादयेत् उपपादितवान्
 उत्पन्नप्रतीकारापेक्षया अनुत्पादनं वरमिति भावः ॥५६॥